

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 140/2023-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky**, Račianska 71, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 290/2021 z 29. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 290/2021 z 29. novembra 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 290/2021 z 29. novembra 2022 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť strán sporu podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia a navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom konania pred všeobecnými súdmi je rozhodovanie o žalobe proti sťažovateľke, ktorou sa žalobca [REDACTED] (pôvodne [REDACTED]) domáha nároku na náhradu majetkovej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 125/2010 sa žalobca domáha náhrady majetkovej škody v celkovej výške 38 065 847,97 eur z titulu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Prievidza spočívajúceho v neprijatí podaní pôvodného žalobcu uskutočnených elektronickými prostriedkami, čím malo byť žalobcovi zabránené, aby sa dovolal ochrany svojich legitímnych majetkových práv v občianskom súdnom konaní.

4. Rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C/125/2010-461 z 1. októbra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bolo vo výroku I konanie čiastočne zastavené, výrokom II súd žalobu zamietol a vo výroku III bolo rozhodnuté o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľke.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 60/2019-512 z 29. januára 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) bol rozsudok okresného súdu v žalobcom napadnutej časti (výroky II a III) potvrdený.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 7 Cdo 290/2021 z 29. novembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 140/2023-11 z 9. marca 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Žalobca sa dovolaním domáhal zrušenia napadnutého rozsudku v celom rozsahu a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Žalobca tvrdil, že odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou splnenia podmienky príčinnej súvislosti, a zároveň dodal, že „otázka dostatočného preukázania príčinnej súvislosti, tak ako je položená v tomto konaní, spočívajúcom v neprávnom úradnom postupe Okresného súdu Prievidza, ktorý odmietol prijať podania žalobcu a vznikom škody nebola v rozhodovacej praxi ešte riešená“. Odvolací súd sa mal podľa názoru žalobcu len stroho stotožniť s argumentáciou súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal všetky predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, a to škody a príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom. Ďalej žalobca opisoval postup pri vymáhaní poplatkov z omeškania ako príslušenstva pohľadávky a tvrdil, že neprijatím návrhov Okresným súdom Prievidza bolo znemožnené domáhať sa poplatkov z omeškania, ergo v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu vznikla škoda v podobe zániku práva na vymáhanie príslušenstva koncesionárskych poplatkov.

9. Z obsahu dovolania teda jednoznačne a nespochybniteľne vyplývalo, že žalobca podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, pričom prípustnosť dovolania z tohto dôvodu žalobca vymedzil odkazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom sa úplne jasne, zrozumiteľne a bez akýchkoľvek pochybností vyjadril k posúdeniu veci súdmi nižších inštancií a ním uplatnenému dovolaciemu dôvodu, poukázal na absenciu rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky a žiadal, aby dovolací súd po posúdení ním uvedeného dovolacieho dôvodu rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

10. Sťažovateľka vo vyjadrení k dovolaniu namietala spôsob formulovanej právnej otázky a tvrdila, že tento nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na dovolanie, keď toto nepredstavuje konkretizovanie právnej otázky ani vysvetlenie, prečo malo dôjsť k vysloveniu nesprávneho právneho názoru zo strany odvolacieho súdu. Z tohto dôvodu sťažovateľka navrhovala dovolanie žalobcu v zmysle § 447 písm. f) CSP odmietnuť. Na podporu správnosti navrhovaného postupu poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorými už bolo rozhodnuté o obsahovo totožných dovolaniach totožného žalobcu (resp. žalobcov) a dovolanie bolo odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP (napr. uznesenie č. k. 8XCdo 3/2019 z 22. januára 2020 a uznesenie č. k. 8XCdo 1/2019 z 26. februára 2020). Po podaní vyjadrenia sťažovateľkou do rozhodnutia dovolacieho súdu v tejto veci boli sťažovateľke doručené ďalšie štyri rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých tento dospel k rovnakým záverom – uznesenia sp. zn. 1XObdo/61/2020, sp. zn. 1XObdo/18/2021, sp. zn. 4XObdo/22/2021 a sp. zn. 4XObdo/1/2022. Najvyšší súd sa argumentačne nevysporiadal s odôvodnením odklonu od svojich prechádzajúcich rozhodnutí vydaných v skutkovo a právne totožných veciach.

11. V citovaných rozhodnutiach dovolací súd dospel k záveru, že pokiaľ dovolateľ tvrdí, že medzi nesprávnym úradným postupom okresného súdu a škodou/ujmou, ktorá mu v dôsledku neho mala vzniknúť, je vzťah príčinnej súvislosti, prehodnocuje skutkové závery odvolacieho súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom okresného súdu a majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou. Dovolací súd pritom už vo svojich skorších rozhodnutiach dospel k záveru, že otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach.

12. Sťažovateľka tiež poukazovala aj na skutočnosť, že žalobca v skutočnosti namietal nesprávne, prípadne nedostatočné skutkové zistenia, čo však v dovolacom konaní riešiť nemožno, tobôž týmto odôvodňovať splnenie podmienok na podanie dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Upozornila však aj na skutočnosť, že z dovolania vyplývala výlučne námietka o nesprávnom právnom posúdení príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a poplatkami z omeškania ako sekundárnej časti uplatneného nároku (súčet istín koncesionárskych poplatkov), ktoré sa mali stať nevyhnutnými. Ako súdy správne v konaní vyhodnotili, žalobca nepreukázal vznik škody v podobe súčtu žalovaných istín, keďže mu nič nebránilo pokračovať v riadne začatom konaní bez hrozby premlčania nárokov v dôsledku prvotného neprijatia návrhov súdom, nekonkretizoval nároky, ktoré mali byť premlčané, nepreukázal čo i len jedno súdne konanie, ktoré skončilo zamietnutím žaloby pre premlčanie. Sťažovateľka taktiež upozornila dovolací súd na skutočnosť, že na žalobcom uplatnenú časť náhrady škody spočívajúcu v poplatkoch z omeškania sa vzťahoval generálny pardon zavedený 2. februára 2006.

13. Sťažovateľka na základe uvedeného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu nedokázala identifikovať aplikovaný dovolací dôvod, na základe ktorého najvyšší súd právoplatný rozsudok vo veci zrušil. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je v tomto smere nejasné, nezrozumiteľné a neodpovedajúce na otázku, čo z dovolania žalobcu bolo dôvodom na zrušenie právoplatného rozhodnutia. Žalobca v dovolaní nenamietal, že súdy nižších inštancií nerešpektovali rozhodnutia ústavného súdu, prípadne Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), porušili § 193 CSP, neskúmali pridelenie spisových značiek podaným návrhom a ďalší postup Okresného súdu Prievidza pri ich posudzovaní. Teda žiaden zo záverov, ktoré prijal najvyšší súd k nedostatočnému postupu odvolacieho súdu, nebol výsledkom podaného dovolania, osobitne tam položenej „právnej“ otázky. Tieto závery nepredstavujú ani zodpovedanie žalobcom položenej otázky, teda existencie príčinnej súvislosti medzi odmietnutím podaní a vznikom škody, a zodpovedanie tejto otázky nie je obsiahnuté ani v bode 17 odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorom sa dovolací súd v zásade svojvoľne (bez dovolacieho podkladu) venuje účinkom podania návrhu na začatie súdneho konania a premlčaniu.

14. Podľa názoru sťažovateľky z napadnutého uznesenia nevyplýva dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a tento dovolací dôvod žalobcom uplatnený nebol. Aj pri posudzovaní dovolania podľa obsahu nie je možné konštatovať, že žalobca ním namietal existenciu procesnej vady zmätočnosti. Ak dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil z tohto dovolacieho dôvodu (sťažovateľka pripomína, že nevie zodpovedne tento záver prijať ani ho vylúčiť), dopustil sa porušenia práva sťažovateľky na súdnu ochranu a princípu rovnosti strán, keďže dovolací súd nemôže urobiť taký výklad obsahu procesného úkonu strany sporu, ktorý z neho vôbec nevyplýva. Najvyšší súd v takom prípade koná v rozpore s ústavným imperatívom konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, čím zasahuje do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Dovolanie podané žalobcom, na ktorého podklade dovolací súd vydal napadnuté uznesenie, nebolo procesne prípustné. Najvyšší súd zrušením rozsudku krajského súdu zároveň zvýhodnil žalobcu, čím došlo aj k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy.

15. Dovolací súd sa navyše v odôvodnení napadnutého uznesenia dopustil kardinálnych pochybení, keď napr. konštatoval viazanosť odvolacieho súdu rozsudkom ESLP vo veci [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo 16. 6. 2009, v ktorom sa vôbec neposudzovalo porušenie práv žalobcu neprijatím podaní Okresným súdom Prievidza. Ďalej dovolací súd vôbec nezohľadnil ani samotné skutkové tvrdenia žalobcu v dovolaní, ktorý namietal rozsudok odvolacieho súdu výlučne parciálne, a to v časti zamietnutia nároku na náhradu škody vypočítanej ako súčet poplatkov z omeškania, čoho dôsledkom pri akomkoľvek výklade nemohlo byť zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu, keďže ten rozhodoval o náhrade za istinu koncesionárskych poplatkov, poplatkov z omeškania a náhrade nákladov spojených s uplatnením istiny.

16. Zrušením právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu ústavne a zákonne neakceptovateľným spôsobom narušil dovolací súd princíp právnej istoty sťažovateľky, ako aj jej procesné postavenie v súdnom konaní. Dovolací súd jednoznačne prekročil svoje zákonné právomoci a posúdil dovolanie žalobcu bez existencie relevantného dovolacieho dôvodu. Zásah do základného práva sťažovateľky spočíva aj v tom, že najvyšší súd zrušil právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, čím došlo k prelomeniu princípu právnej istoty a princípu nezmeniteľnosti právoplatného súdneho rozhodnutia nad prípustný rámec, ktorý vyplýva z účelu a podmienok

uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý sa môže uplatňovať iba výnimočne v tých prípadoch, keď sú splnené podmienky jeho prípustnosti. V danej veci ide pritom o súdne konanie trvajúce 12 rokov, v ktorom sa žalobca od sťažovateľky domáhal zaplatenia sumy 40 816 844,99 eur (neskôr sumy 38 065 847,97 eur).

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

17. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že ju považuje za predčasnú, keďže napadnuté uznesenie nie je konečným rozhodnutím vo veci, ale ním zrušil rozsudok krajského súdu a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie na účely overenia, či neexistujú v danej veci začaté súdne konania v zmysle bodov 61 a 62 rozsudku ESĽP vo veci [REDAKOVANÉ], ktorým sú súdy Slovenskej republiky viazané v zmysle § 193 CSP. Najvyšší súd vychádzal z názoru, že ide o viazanosť pre všetky druhovo rovnaké veci, a dospel k záveru, že predmet tohto konania spadá pod aplikáciu uvedeného rozsudku ESĽP.

18. Rozdiel napadnutého uznesenia oproti dovolacím rozhodnutiam najvyššieho súdu v skutkovo obdobných rozhodnutiach č. k. 8XCdo/3/2019 z 22. januára 2020, č. k. 8XCdo/1/2019 z 26. februára 2020 spočíva v tom, že tieto rozhodnutia sa v odôvodnení nezaoberajú nálezom ústavného súdu č. k. IV.ÚS 35/08-149 a rozsudkom ESĽP vo veci [REDAKOVANÉ] zo 16. 6. 2009 (spojené sťažnosti č. 54252/07, 3274/08, 3377/08, 3505/08, 3526/08, 3741/08, 3786/08, 3807/08, 3824/08, 15055/08, 29548/08, 29551/08, 29552/08, 29555/08 a 29557/08), ktorými bol senát 7Cdo viazaný v zmysle § 193 CSP. Na rozhodnutia uvedené v § 193 CSP musia súdy prihliadať *ex offio*. Senát 7Cdo preto v zrušujúcom rozhodnutí dal krajskému súdu došetriť skutkové okolnosti vyplývajúce z uvedených rozhodnutí, najmä overiť a jednoznačne vylúčiť (alebo potvrdiť) existenciu začatých, ale procesne neukončených konaní. Vec nepredkladal veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP, pretože bez uvedených skutkových zistení nie je možné posúdiť súlad s uvedeným rozsudkom ESĽP.

19. Senát 7Cdo zastáva názor, že sa nedostal do rozporu s právnymi závermi uznesení sp. zn. 8XCdo/3/2019 a 8XCdo/1/2019, pretože otázku príčinnej súvislosti ešte nehodnotil a uvedená prejudikatúra ju považovala za skutkovú okolnosť.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

20. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], uviedla, že ústavná sťažnosť môže byť považovaná za predčasnú, pretože sťažovateľka stále má možnosť vyčerpať všetky dostupné opravné prostriedky v rámci bežného súdneho konania, keďže napadnuté uznesenie nie je konečné a súdny proces vo veci samej bude pokračovať. Najvyšší súd neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, keďže sa zaoberal jej vyjadrením k dovolaniu a až po zvážení všetkých argumentov oboch strán sporu rozhodol. Sťažovateľka má v budúcnosti možnosť napadnúť konečné rozhodnutie vo svojej právnej veci ústavnou sťažnosťou. V danej veci sťažovateľka žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala, že došlo k splneniu výnimiek zo zásady možnosti preskúmania len meritórnych právoplatných rozhodnutí ústavným súdom v zmysle jeho judikatúry.

21. Sťažovateľka tvrdí, že v jej prípade je potrebný okamžitý zásah, čo však vzhľadom na skutočnosť, že môže požadovať meritórny prieskum budúceho rozhodnutia, nie je preukázané.

22. Zúčastnená osoba ďalej uviedla, že podané dovolanie jasne a zrozumiteľne poukazuje na nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, preto sú sťažovateľkine námietky týkajúce sa nejasnosti alebo neúplnosti dovolania neprijateľné. Dovolanie adekvátne konkretizuje právnu otázku príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody v podobe zániku práva na vymáhanie príslušenstva koncesionárskych poplatkov. Dovolačný dôvod je zrozumiteľne uvedený aj v napadnutom rozhodnutí a dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejмый a závažný.

23. Sťažovateľka uvádza, že dovolací súd v minulosti rozhodoval o podobných prípadoch a odmietol dovolania žalobcu. Napriek tomu každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a skutočnosť, že dovolací súd v minulosti prišiel k rozhodnutiu o neprípustnosti podaných dovolaní, podľa zúčastnenej osoby neznamená, že rovnaký záver musí byť prijatý aj v tomto prípade. Dovolačný súd môže preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu, ak existujú závažné pochybnosti o spravodlivosti alebo právnom výklade, ktorý bol použitý.

24. Sťažovateľka tvrdí, že otázka príčinnej súvislosti je skutkovou otázkou, nie právnou. Avšak podľa zúčastnenej osoby príčinná súvislosť má právny význam a vplyv na výsledok konania, pretože jej posúdenie môže ovplyvniť hodnotenie zákonnosti a správnosti postupov a rozhodnutí nižších súdov.

25. Sťažovateľka argumentuje poukazom na princíp právnej istoty. Tento princíp však nie je absolútny a môže byť obmedzený. Ak dovolací súd zistí závažné nedostatky v právoplatnom rozhodnutí, je v jeho právomoci toto rozhodnutie zrušiť, aby bola zabezpečená spravodlivá justícia. Právna istota nemôže byť uprednostnená pred spravodlivosťou a rovnosťou strán v konaní.

26. Aj keď sťažovateľka tvrdí, že preskúmané skutočnosti nemôžu mať vplyv na nedôvodnosť uplatneného nároku, dovolací súd má právo preskúmať relevantné okolnosti a zabezpečiť spravodlivý proces pre obe strany. Aj keď súdne konanie trvá 12 rokov, je dôležité zabezpečiť, aby bolo rozhodnutie spravodlivé a zákonné.

III.3. Replika sťažovateľky:

27. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla, že najvyšší súd v predmetnom vyjadrení len veľmi stručne reagoval na jej námietky.

28. V prvom rade je potrebné uviesť, že sťažovateľka namietala absenciu dovolacieho dôvodu v napadnutom uznesení, na podklade ktorého mal porušovateľ k zrušeniu dovolaní napadnutého rozsudku pristúpiť. Z napadnutého uznesenia nevyplývalo/nebolo zrejмый, naplnenie akého dovolacieho dôvodu porušovateľ vo veci videl, sekundárne ani to, či dovolaciemu dôvodu uplatnenému žalobcom vyhovel alebo nie. K uvedenému nedostatku napadnutého uznesenia sa porušovateľ nevyjadril. Z vyjadrenia sa však podáva, že porušovateľ v skutočnosti k zrušeniu napadnutého rozsudku nepristúpil z dôvodu uplatneného žalobcom [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], keďže, ako sám uvádza, otázku príčinnej súvislosti, ktorú žalobca formuloval v dovolaní ako otázku právnú a v súvislosti s ktorou sa domáhal právneho posúdenia, ešte nehodnotil.

Uvedené potom podporuje záver sťažovateľky, že porušovateľ zrušil dovolaním napadnutý rozsudok za aplikácie dovolacieho dôvodu, ktorý žalobcom uplatnený nebol.

29. Najvyšší súd taktiež odôvodňuje odklon od dovtedajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo veciach žalobcu tým, že v týchto rozhodnutiach sa nezaoberal nálezom ústavného súdu č. k. IV. ÚS 35/08-149 a rozsudkom ESLP zo 16. 6. 2009, ktorými mal byť senát 7Cdo viazaný. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza, že rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré v sťažnosti poukázala a tieto aj citovala, sa uvedeným zaoberať nemohli, keďže tieto skutočnosti žalobca ani nenamietal a svoje dovolanie formuloval spôsobom nezodpovedajúcim požiadavkám na vymedzenie dovolacieho dôvodu. Ak boli dovolania v týchto veciach odmietnuté ako procesne neprípustné, najvyšší súd sa v nich logicky nemohol zaoberať meritom veci.

30. Porušovateľ zároveň v podanom vyjadrení vôbec nevysvetlil právny základ na akceptovanie takého postupu, ktorým zrušil dovolaním napadnutý rozsudok z iného ako žalobcom uplatneného dovolacieho dôvodu (čo je zrejmé z toho, že „*právnu otázku príčinnej súvislosti ešte nehodnotil*“).

31. K vyjadreniu zúčastnenej osoby sťažovateľka už v ústavnej sťažnosti pomerne obsiahlo argumentovala v prospech záveru o prípustnosti ústavnej sťažnosti a jasne vysvetlila, prečo je zásah ústavného súdu vo veci potrebný. Tieto závery vyplývajú aj z nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 277/2021-28 z 30. septembra 2021, ktorým bolo konštatované porušenie práv totožnej sťažovateľky práve zrušujúcim uznesením najvyššieho súdu.

32. Ako vhodné sa však javí reagovať na zavádzajúce tvrdenie zúčastnenej osoby, v zmysle ktorého porušovateľ neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, keďže sa „*zaoberala jej vyjadrením k dovolaniu*“. Skutočnosť, že porušovateľ v bodoch 4 a 5 odôvodnenia zhrnul obsah vyjadrenia sťažovateľky k dovolaniu, ešte vôbec neznamená, že sa jej vyjadrením zaoberal. Z napadnutého uznesenia vôbec nevyplýva, ako a či vôbec sťažovateľkou tvrdené námietky pri rozhodovaní posudzoval a zohľadňoval.

33. Rovnako zavádzajúce je aj tvrdenie, že sťažovateľka má iný prostriedok ochrany práv, ktorých porušenie namieta v ústavnej sťažnosti, a existuje iný orgán verejnej moci, ktorý môže protiústavný stav napraviť, pretože nemôže v konaní na odvolacom súde namietat' závery prijaté porušovateľom a žiadať od odvolacieho súdu, aby pokyny porušovateľa nerešpektoval, prípadne odstraňoval protiústavný stav nastolený porušovateľom. Napadnuté uznesenie výrazne a nereparovateľne zasiahlo do ústavou garantovaných práv sťažovateľky, pričom táto námietka sa vzťahuje výlučne na štádium konania pred dovolacím súdom a nemôže byť uplatnená neskôr.

34. Samotné odcitovanie dovolacieho dôvodu uplatneného žalobcom vôbec neindikuje jeho skutočné použitie porušovateľom, keďže pri ďalšom odôvodnení sa otázka právneho posúdenia podľa sťažovateľky vôbec nespomína. Zúčastnená osoba, prípadne jej predchodca iniciovali proti sťažovateľke celkom 40 súdnych konaní, ktoré sa dotýkali náhrady škody spôsobenej neprijatím elektronických podaní súdmi. Skutkovo aj právne išlo o totožné veci, pričom aktuálne posudzované dovolanie bolo obsahovo formulárové a použité v ďalších 13 prípadoch. Sťažovateľka zároveň v ústavnej sťažnosti zdôraznila, že dôvodnosť dovolania žalobca obmedzoval na argumentáciu dotýkajúcu sa dôvodnosti nároku na poplatky z omeškania, hoci skúmanie nároku žalobcu na poplatky z omeškania je irelevantné pri nespochybňovaní záveru súdov, že žalobca

nemal nárok už na istinu koncesionárskych poplatkov. Napokon sťažovateľka zdôraznila, že predmetom konania bol nárok na náhradu majetkovej škody, nie realizácia rozhodnutí ESLP či ústavného súdu (ako by sa mohlo podávať z bodu 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

K aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru:

35. Európsky súd pre ľudské práva vychádza vo svojej judikatúre z názoru, že štát nie je v nadväznosti na čl. 34 dohovoru nositeľom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru [Karagiannis proti Grécku, rozhodnutie č. 33408/05 z 27. 9. 2007, Breisacher proti Francúzsku, rozhodnutie č. 76976/01 z 26. 8. 2003, Danderyds Kommun proti Švédsku, rozhodnutie č. 52559/99 zo 7. 6. 2001, Yershova proti Rusku, rozhodnutie č. 1387/04 z 8. 4. 2010, Kotov proti Rusku, rozhodnutie č. 54522/00 zo 14. 1. 2010, Ismeta Bačić proti Chorvátsku, rozhodnutie č. 43595/06 z 19. 6. 2008 (k tomu pozri aj I. ÚS 273/2021 a III. ÚS 333/2021)].

36. Na objektívnu nemožnosť ústavného súdu rozhodnúť vo veci namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k sťažovateľke (Slovenská republika v zastúpení ústredným orgánom štátnej správy) pritom ústavný súd musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania o ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nevyhoviel [§ 133 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) *a contrario*] tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy:

37. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

38. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu teda nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov.

39. Ústavný súd, vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia a poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

40. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už viackrát konštatoval (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010), že rešpektuje kompetenciu najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom posudzovať otázku prípustnosti podaného dovolania a že je v prvom rade vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto je prijateľná z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu. Uvedené východiská sa pochopiteľne vzťahujú nielen na prípustnosť, ale aj celkovú aplikáciu noriem o dovolaní. Právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

41. Zohľadňujúc už uvedené východiská, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia v kontexte argumentácie predostretej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti. Jej podstatou je tvrdenie sťažovateľky o zásahu do jej práv napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd zrušil právoplatný rozsudok krajského súdu z dôvodu, ktorý je podľa názoru sťažovateľky nejasný a nezrozumiteľný, resp. nie je možné identifikovať dôvod, na základe ktorého najvyšší súd takto postupoval, najmä za situácie, že žalobca uplatnil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. písm. b) CSP, pričom ako právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, formuloval otázku príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Prievidza a škodou vzniknutou žalobcovi v podobe zániku práva na poplatky z omeškania ako príslušenstva koncesionárskych poplatkov, ktorou sa najvyšší súd v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal, ale formuloval právne závery, ktoré neboli výsledkom podaného dovolania. Okrem uvedeného sťažovateľka zastáva názor, že otázka príčinnej súvislosti medzi postupom Okresného súdu Prievidza a majetkovou škodou je otázkou skutkovou, nie právnou, teda nemá relevanciu z hľadiska skúmania podmienok prípustnosti dovolania.

42. Z nedávnych rozhodnutí ústavného súdu (napr. nálezy sp. zn. I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) vyplýva požiadavka na náležité posúdenie dovolania vo vzťahu k jeho prípustnosti, napr. «Pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku (§ 432 CSP), je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale druhej strane nesmie ani dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky.» (porov. tiež HLUŠÁK, M. Glosa k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 6/2017 zo 6. 3. 2017. In:

Súkromné právo 3/2017, s. 129; GEŠKOVÁ, K. Glosa k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 158/2017 odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a/ako otázka zásadného právneho významu. In: *Súkromné právo* 4/2018, s. 170; pozri I. ÚS 336/2019). V tomto kontexte ústavný súd vyžaduje (I. ÚS 115/2020), „... aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne, s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť... preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“.

43. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je v prípade, že ním dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (tak, ako to je aj v prípade sťažovateľky) riešenie zásadných právnych otázok, ktoré neboli vyriešené dovolacím súdom v jeho rozhodovacej praxi [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], prípadne zjednocovanie judikatúry [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP]. Aj z týchto dôvodov preto prípadné rozhodnutie najvyššieho súdu v dovolacom konaní presahuje hranice rozhodnutia *inter partes*, keďže má oveľa širší a všeobecnejší dosah pre aplikačnú prax všeobecných súdov.

44. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

45. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

46. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1417 – 1422.). Je preto (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania, a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprerokováva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

47. Z judikatúry najvyššieho súdu vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že nevyhnutným predpokladom na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je vymedzenie dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v súlade s § 432 ods. 2 CSP. Položená otázka musí spĺňať aj určité charakteristiky, predovšetkým musí ísť o otázku právnou (hmotnoprávnou alebo procesnoprávnou), na ktorej bolo založené rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá bola v dovolacom konaní nastolená dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom. Pokiaľ takto položená otázka podľa právneho názoru dovolacieho súdu spĺňa všetky uvedené kritériá, dovolanie podané z dôvodu nesprávneho

právneho posúdenia je prípustné, čo vytvára dovolaciemu súdu možnosť posudzovať jeho dôvodnosť, teda ho meritórne preskúmať.

48. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd odcitoval žalobcom položenú otázku príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody v podobe zániku práva na vymáhanie príslušenstva koncesionárskych poplatkov, ktorá podľa jeho názoru nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ riešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], následne konkretizoval žalobný návrh. Ďalej poukázal (aj konkrétne citoval) z nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 35/08 zo 14. októbra 2008 (body 10 a 12), v ktorom bolo konštatované zachovanie účinkov návrhov žalobcu na vydanie platobných rozkazov vo forme DVD nosičov ku dňu ich podania. V bode 13 odôvodnenia najvyšší súd konštatoval, že *„pridelenie spisovej značky má len deklaratórny charakter, a preto účinky začatia konania trvajú dokiaľ vec nebola súdom predpísaným procesným spôsobom podľa Občianskeho súdneho poriadku, resp. Civilného sporového poriadku ukončená.“*. V bode 14 odôvodnenia najvyšší súd poukázal na § 112 Občianskeho zákonníka (plynutie premlčacej doby) a následne (bod 15) citoval z rozsudku ESLP vo veci [redacted] zo 16. 6. 2009, ktorým bolo rozhodnuté o porušení práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku odmietnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky zaregistrovať žaloby, ktoré spoločnosť podala v elektronickej forme. V bode 16 odôvodnenia krajskému súdu uložil povinnosť overiť, či predmetné rozhodnutie ESLP bolo Okresným súdom Prievidza realizované, aby vylúčil existenciu tzv. spiacich návrhov, pretože bez týchto zistení je rozhodnutie odvolacieho súdu predčasné. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V poslednom bode odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd uviedol, že *„konanie, ktoré začalo na a ktorému nebola pridelená spisová značka príslušného súdneho registra má napriek tomu charakter začatého súdneho konania. Podaný návrh na začatie konania vyvoláva účinky v zmysle § 112 OZ, ktoré bránia premlčaniu uplatneného nároku až do doby, kým vec nebola predpísaným procesným spôsobom skončená (meritórnym alebo nemeritórnym rozhodnutím) podľa Občianskeho súdneho poriadku resp. Civilného sporového poriadku.“*.

49. Ústavný súd, zohľadňujúc uvedené, konštatuje, že z napadnutého rozhodnutia ani pri podrobnom preskúmaní nevyplýva, akým spôsobom sa najvyšší súd vyrovnal s dovolacou otázkou položenou žalobcom, na základe akej úvahy posúdil túto otázku ako otázku právnú, a nie skutkovú, a to napriek argumentácii sťažovateľky uvedenej vo vyjadrení k dovolaniu, v ktorej poukazovala na obsahovo totožné dovolania žalobcu odmietnuté dovolacím súdom podľa § 447 písm. f) CSP (uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8XCdo 3/2019, sp. zn. 8XCdo 1/2019), ktorú ignoroval a odklon od svojich prechádzajúcich rozhodnutí nijako nevysvetlil.

50. Ústavný súd tiež dospel k záveru, že z napadnutého rozhodnutia vyplývajú právne závery najvyššieho súdu, ktoré neboli reakciou na obsah dovolania žalobcu, pretože tieto argumenty žalobca v dovolaní vôbec nenamietal. Rovnako nie je zřejmý ani dôvod zrušenia rozsudku krajského súdu, keďže najvyšší súd v bode 16 odôvodnenia len konštatoval jeho predčasnosť. V súvislosti so sťažovateľkou namietanou arbitrárnosťou, nelogickosťou a neodôvodnenosťou odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu vo vzťahu k žalobcom položenej dovolacej otázke sú rozporuplné, nereagujúce na jej podstatu.

51. Ústavný súd síce už viackrát vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu v dôsledku prílišného formalizmu najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho pri posudzovaní obsahu dovolaní, keď najvyššiemu súd vyčítal, že sa nesnažil autenticky porozumieť dovolateľovi, avšak uvedený postoj ústavného súdu nemôže dospieť do opačného extrému, keď najvyšší súd vyvodí z obsahu dovolania argumentáciu, ktorá nebola jeho súčasťou, resp. v odôvodnení svojho rozhodnutia produkuje právne závery úplne „mimo“ dovolacej argumentácie, čím dotvára vec na úkor protistrany.

52. Podľa názoru ústavného súdu je potrebné prisvedčiť sťažovateľke, že je z ústavnoprávneho hľadiska neželateľným stavom, keď dovolací súd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu, ktorý z rozhodnutia jednoznačne nevyplýva, bez predchádzajúceho riadneho vysporiadania sa s otázkou prípustnosti dovolania. Zrušenie rozsudku krajského súdu napadnutým uznesením najvyššieho súdu bez naplnenia zákonných predpokladov na takéto rozhodnutie vykazuje znaky svojvoľného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s princípom právnej istoty.

53. Ústavný súd vo vzťahu k argumentácii najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby v ich vyjadreniach k ústavnej sťažnosti podotýka, že už opakovane pripustil preskúmanie kasačného rozhodnutia, ak išlo o rozhodnutie, ktoré je spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do základných práv alebo slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. IV. ÚS 195/2010). Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoj známy judikovaný právny názor (sp. zn. II. ÚS 172/03), že „... ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane.“. Inak povedané, ak súd zruší rozhodnutie nižšej inštancie z ústavne neakceptovateľných dôvodov, jeho rozhodnutie vedie k porušeniu základného práva na súdnu ochranu, a preto je daný dôvod na okamžitý zásah ústavného súdu, čo súčasne zakladá prípustnosť ústavnej sťažnosti aj proti kasačnému rozhodnutiu.

54. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu predstavuje extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich dovolacie konanie, pričom tento negatívny dôsledok je spôsobilý ovplyvniť výsledok súdneho konania ako celku (z dôvodu viazanosti krajského súdu právnym názorom dovolacieho súdu), v konkrétnom prípade sťažovateľky ide o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do jej ústavou garantovaných základných práv alebo slobôd, čo bolo dôvodom na uplatnenie výnimky z rozhodovacej praxe ústavného súdu, ktorý kasačné rozhodnutia dovolacieho súdu podrobuje prieskumu len výnimočne.

55. Ústavný súd zastáva názor, že je bezpredmetné bližšie sa zaoberať odôvodnením záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd, pretože tieto bezprostredne súvisia s otázkou prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 421 CSP, ktorú posúdil dovolací súd ústavne neakceptovateľným spôsobom, čo konštatoval ústavný súd v predchádzajúcich bodoch tohto nálezu. Možno len dodať, že otázky výkladu dotknutých rozhodnutí ESLP (o ktorých sťažovateľka navyše tvrdí, že sú pre dotknutú vec nepoužiteľné) stoja mimo predmetu prieskumu dovolacieho konania vedeného najvyšším súdom.

56. Vzhľadom na už uvedené považuje ústavný súd záver dovolacieho súdu o prípustnosti a dôvodnosti dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia za neudržateľný a ústavne neakceptovateľný, aplikáciu a interpretáciu relevantných právnych predpisov za ústavne

nekonformnú, pričom dôsledkom uvedeného nedostatku poskytnutej súdnej ochrany zo strany najvyššieho súdu je porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

57. Zároveň napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na rovnosť účastníkov civilného sporového konania, keďže najvyšší súd zrušením rozsudku krajského súdu, konštatujúc opodstatnenosť dovolacieho dôvodu, ktorý z dovolania žalobcu nevyplýva, zvýhodnil žalobcu, teda protistranu sťažovateľky. Aj v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy tak ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyhovel (bod 1 výroku tohto nálezu).

58. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

59. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

60. Trovy konania si sťažovateľka neuplatnila, preto o nich ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu